

СЕКЦІЯ 5

ЦИФРОВІ РІШЕННЯ В ТУРИЗМІ І ГОСТИННОСТІ

УДК 338.48:004:069(477)

Бєлікова Марина

к. іст. н., доцент, доцент кафедри,
НУ «Запорізька політехніка»

ЦІЛІ, НАЙКРАЩІ ПРАКТИКИ ТА ПРИКЛАДИ ВІРТУАЛЬНОГО ТУРИЗМУ В МУЗЕЯХ УКРАЇНИ

У сучасному світі спосіб подорожувати та відпочивати значно змінився завдяки цифровим технологіям. Цифрові технології впливають на наші подорожі та відпочинок, забезпечуючи нам більше зручності, доступності та можливостей. Віртуальний туризм передбачає використання електронних засобів комунікації для здійснення віртуальних подорожей, екскурсій, знайомств і взаємодії з реальними або створеними віртуальними об'єктами. Віртуальний туризм дозволяє замінити звичайну реальність на віртуальну, відкриваючи нові можливості для дослідження світу. Під час війни віртуальний туризм став способом для людей відвідати музеї, видатні історичні місця або переглянути вистави, не виходячи зі своїх будинків, бомбосховищ або укриттів.

Головні цілі віртуальних турів музеями полягають в інформуванні та ознайомленні, освітніх та культурно-просвітницьких аспектах, а також соціальній та психологічній реабілітації. Віртуальні музеї є одними з найкращих туристичних інновацій, оскільки дозволяють відвідувати виставки відомих музеїв через глобальну мережу Інтернет. Зазвичай ці музеї є реальними закладами з розвиненими інтерактивними функціями, що дають можливість віртуально

пересуватися по залах, роздивлятися тривимірні зображення та досліджувати інформацію про експозиції та окремі експонати. Серед одних з найкращих прикладів віртуальних музеїв – Лувр, Прадо, Сикстинська капела та ін. Зараз кількість таких віртуальних музеїв збільшується по всьому світу і в Україні.

На думку автора, інноваційні технології музеїв, – аудіогіди, інтерактивні музеї, голографічні копії тощо, були чинниками, які впливали на збільшення відвідуваності музеїв у доковідні часи [1]. Визнання суспільством за введеним до туристичного обігу експонатом статусу шедевру національного та світового рівня, а також реклама, ажіотаж навколо шедевру значно збільшували відвідуваність музею. Сикстинська капелла з розписами стелі є найпривабливішою серед музеїв Риму. У доковідні часи відвідуваність Сикстинської капелли в середньому сягала 10 тис. осіб на день. Для збереження фресок від пилу та вологи були здійснені спроби зменшити відвідуваність шляхом скорочення годин прийому та збільшення вхідної плати, але вони не змінили ситуацію: відвідуваність залишилась надзвичайно високою. Віртуальний тур Сикстинською капеллою можна розглядати як інструмент, який впливає на відвідуваність музею, і є способом тимчасово «розвантажити» туристичне «навантаження» на пам'ятку.

Сьогодні оцифровування музейних предметів, використання інформаційно-комунікаційних технологій музеями в соціальних мережах доповнилися дослідженнями віртуальних турів музеями, які стимулюють бажання відвідати музеї. Віртуальні тури музеїв та їх використання аналізувалися О. Кондор-Еррера, К. Рамос-Галарза, М. Боланьос-Паскель як маркетингова стратегія туризму, що надавала користувачеві можливість по-новому взаємодіяти з місцем, яке вони планують відвідати [2]. К. Ціцекліс, Г. Ставропулу, А. Зафейропулос, А. Тану, С. Папавасіліу вивчали навігацію

віртуальним музеєм за допомогою помічника чат-бота та персоналізованих рекомендацій [3]. Т. Марусей було аргументовано, що віртуальні музеї є унікальною технологією, яка дозволяє розширити можливості e-Learning і освіти, зберегти культурну спадщину для нащадків і зробити відвідування будь-кого музею світу, природного дива або архітектурного шедевра доступним для всіх, хто має вихід в мережу Інтернет [4]. О. Коваленко було детально розглянуто класифікацію віртуальних екскурсій, етапи їх підготовки, методичні прийоми показу, голосового супроводу, складання індивідуального тексту віртуальної екскурсії [5]. В. Лазуренко розглянуто особливості віртуального туризму, які повинні враховуватися під час створення продукту віртуальної реальності, визначено переваги, недоліки та ключові можливості віртуального туризму, наведено та охарактеризовано деякі приклади віртуальних подорожей [6].

На сьогодні у Топі-10 найкращих віртуальних екскурсій в Україні [7] виділяється онлайн-екскурсія Музеєм техніки «Фаєтон» м. Запоріжжя, особливістю якого є те, що це найбільший технічний музей України, а, по-друге, усі автомобілі в ньому знаходяться в робочому стані, а саме середини минулого століття, Другої світової війни, крім того, там представлена побутова техніка від початку XIX ст. до середини XX ст. Крім того, в топ потрапили музеї просто неба (зокрема знов із Запоріжжя Історико-культурний комплекс «Запорізька Січ»), меморіальні музеї, художні та музеї мистецтва, військово-історичний, історико-культурні заповідники, замкові споруди, кожний з яких унікальний та має свої особливості.

Список використаних джерел

1. Белікова М. Чинники зростання відвідуваності музеїв світу. Тиждень науки – 2015: зб. тез доп. щоріч. наук.-практ. конф. викладачів, науковців, молодих учених, аспірантів, студентів ЗНТУ (Запоріжжя, 15–19 квіт. 2015 р.). В 4 т. Т. 4 /відп. ред. Ю. М. Внуков. Запоріжжя : ЗНТУ, 2015. С.183.
2. Córdor-Herrera, O., Ramos-Galarza, C., Bolaños-Pasquel, M. (2024) Virtual Tours of Museums to Promote Tourism. Smart Innovation, Systems and Technologies. Volume 344, P. 611–621.
3. Tsitseklis K., Stavropoulou G., Zafeiropoulos A., Thanou A., Papavassiliou S. (2023) RECBOT: Virtual Museum navigation through a Chatbot assistant and personalized Recommendations. UMAP 2023 – Adjunct Proceedings of the 31st ACM Conference on User Modeling, Adaptation and Personalization. Limasol, 26-30 June 2023, P.388-396. <https://doi.org/10.1145/3563359.3596661>
4. Марусей Т. Віртуальна екскурсія як напрямок розвитку сучасного туризму. Економіка та суспільство. 2021. Вип. 26. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/402>
5. Коваленко О.В. Використання віртуальних екскурсій як сучасних форм організації навчального процесу. Інноваційна педагогіка. 2019. Вип. 9. Т. 1. С.94–97. URL: http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2019/9/part_1/22.pd
6. Лазуренко В.С., Орлик О.В. Віртуальний туризм: особливості, переваги та недоліки впровадження. Інформаційні технології в економіці і управлінні : зб. наук. студ. праць. Одеса : ОНЕУ, 2023. Вип. 5. С. 112–123.
7. Топ-10 найкращих віртуальних екскурсій в Україні. ЮНІАН : веб-сайт. URL: <https://covid.unian.ua/10922969-top-10-naykrashchih-virtualnih-ekskursiy-v-ukrajini.html>